

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΟΔΟΥ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»¹

2^η Επιτροπή Παρακολούθησης – Νοέμβριος 2023

1 ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021– 2027 εγκρίθηκε στις 15/06/2022 με την υπ' αριθμόν C(2022) 3826 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης, αποτυπώνοντας σε μεγάλο βαθμό τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Χώρας και σε εναρμόνιση με τις νέες προτεραιότητες της Επιτροπής.

Οι πόροι του Προγράμματος προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το ΕΤΠΑ συνδράμει το Πρόγραμμα με 2.657,78 εκ. € και το ΕΚΤ 431,34 εκ. €, καλύπτοντας και τις 13 Περιφέρειες. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 3.885,09 εκ. € (Δ.Δ.).

Ήδη από το Δεκ 2022 δημοσιεύτηκαν οι πρώτες προσκλήσεις τεχνικής βοήθειας. Το 2023 υπήρξε το πρώτο έτος ουσιαστικής ενεργοποίησης του Προγράμματος. Μέσα στο πρώτο τετράμηνο του έτους δημοσιεύτηκαν προσκλήσεις προϋπολογισμού 1 δισ. €, για την προώθηση της στήριξης του ψηφιακού & πράσινου μετασχηματισμού των επιχειρήσεων και την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων στους τομείς αυτούς. Στην συνέχεια εκδόθηκε πρόσκληση για την προώθηση της έρευνας /καινοτομίας και τη βιομηχανική παραγωγή καινοτόμων συσσωρευτών λιθίου στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Καινοτομίας Μπαταριών (European Battery Innovation - EuBatIn), που συνιστά τμήμα των Σημαντικών Έργων Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ)/ Important Project of Common European Interest (IPCEI) και για την Ανάπτυξη Δικτύου των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας. Παράλληλα σε όλη την περίοδο υπήρξε εντατική συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επιτάχυνση της ενεργοποίησης του του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΚΕ, αρχικά του μενού των υποβολών προτάσεων κρατικών ενισχύσεων και στη συνέχεια της αξιολόγησης και ενστάσεων του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΚΕ.

Ειδικότερα με τέσσερις κεντρικές προτεραιότητες: έρευνα-καινοτομία, επιχειρηματικότητα, πρόσβαση σε χρηματοδότηση επιχειρήσεων και ανθρώπινο κεφάλαιο το Πρόγραμμα στοχεύει στον καινοτόμο και έξυπνο οικονομικό μετασχηματισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στον ακόλουθο Πίνακα και στο αντίστοιχο Διάγραμμα παρουσιάζεται συνοπτικά η υλοποίηση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα». Αναλυτικότερα, έως σήμερα (20/11/2023) έχουν εκδοθεί προσκλήσεις ύψους 1.155,5 εκατ. ευρώ (Δ.Δ.) που αποτελεί το 30% περίπου του συνολικού Π/Υ του Προγράμματος.

¹ Αναλυτική επικαιροποιημένη αναφορά της προόδου υλοποίησης του Ε.Π. θα παρουσιαστεί κατά την Συνεδρίαση της ΕπιΠα και θα αναρτηθεί για τα Μέλη της Επιτροπής στο ΔΙΑΥΛΟ.

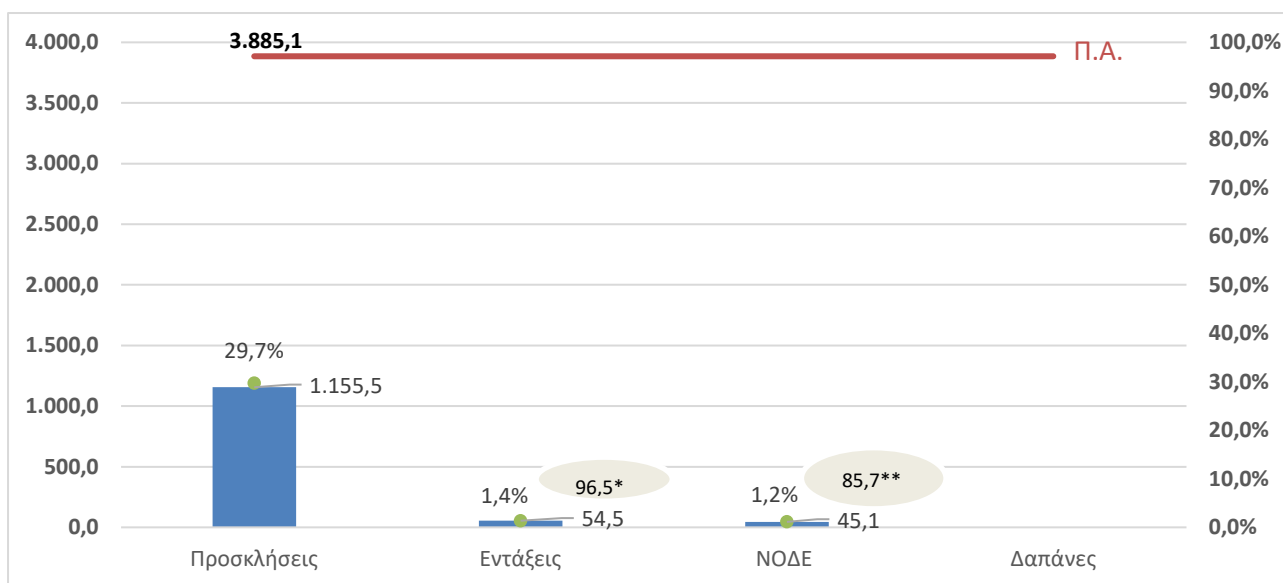
Πίνακας 1: Πρόοδος υλοποίησης Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

Εκατ. ευρώ	2 ^η ΕπΠα (Νοεμ. 23)	
Π/Υ Ανταγωνιστικότητα	3.885,1	
Προσκλήσεις	1.155,5	29,7%
Εντάξεις	54,5 / (96,5**)	1,4% (2,5%**)
ΝΟΔΕ	45,1 / (85,7**)	1,2% / (2,2%**)
Δαπάνες	-	

**Οι εντάξεις και οι νομικές δεσμεύσεις ανέρχονται σε 96,5 εκατ € και 85,7 εκατ € συμπεριλαμβανομένου των εγκρίσεων των αιτήσεων χρηματοδότησης στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων.

Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 54,5 εκ € (1,4% του Π/Υ του Προγράμματος) και περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο έργα τεχνικής βοήθειας. Σημειώνεται ότι οι εντάξεις συμπεριλαμβανομένων των εγκρίσεων των αιτήσεων χρηματοδότησης στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων ανέρχονται σε 96,5 εκατ € (22/11/2023). Δεν έχουν ακόμα δηλωθεί δαπάνες στο ΟΠΣ.

Διάγραμμα 1-1: Πρόοδος υλοποίησης (εκατ. ευρώ)

Πηγή: 22.11.2023

**Οι εντάξεις και οι νομικές δεσμεύσεις ανέρχονται σε 96,5 εκατ € και 85,7 εκατ € συμπεριλαμβανομένου των εγκρίσεων των αιτήσεων χρηματοδότησης στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων.

Οι προσκλήσεις που έχουν δημοσιευτεί αφορούν τους ειδικούς στόχους και στα δύο Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) πλην των ειδικών στόχων 1.4 - Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα και 4.4-Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+).

Αναλυτικά οι προσκλήσεις ανά προτεραιότητα και ειδικό στόχο (δημόσια δαπάνη σε εκ. €, στοιχεία ΟΠΣ (20/11/2023) αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Μεγαλύτερη είναι η ενεργοποίηση (Π/Υ Προσκλήσεων/ Π/Υ Προγράμματος) του ειδικού στόχου 1.2 - Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τις Δημόσιες Αρχές. Έχουν αντίστοιχα ενεργοποιηθεί όλες οι προτεραιότητες με εξαίρεση την Προτεραιότητα 3.

Πίνακας 2: Πρόσδος ενεργοποίησης (Π/Υ προσκλήσεων ανά προτεραιότητα και ειδικό στόχο)

Πρότ.	Ειδικός Στόχος	Προσκλήσεις	Π/Υ Προγράμματος	% Ενεργοποίησης
1	1.1 - Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	49,9	633,2	7,9%
	1.4 - Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	0,0	139,6	0,0%
ΠΡΟΤ. 1. Ενίσχυση έρευνας & καινοτομίας		49,9	772,9	6,5%
2	1.2 - Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς φορείς και τις Δημόσιες Αρχές	323,5	192,6	168,0%
	1.3 - Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	700,0	1396,8	50,1%
ΠΡΟΤ. 2. Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας		1023,5	1589,4	64,4%
3	1.1 - Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	0,0	110,0	0,0%
	1.3 - Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	0,0	810,9	0,0%
3. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση		0,0	920,9	0,0%

Πρότ.	Ειδικός Στόχος	Προσκλήσεις	Π/Υ Προγράμματος	% Ενεργοποίησης
4	4.1 - Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	0,0	305,1	0,0%
	4.4-Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)	17,1	225,8	7,6%
ΠΡΟΤ. 4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού		17,1	530,9	3,2%
5	Τεχνική Βοήθεια	55,2	60,3	91,5%
ΠΡΟΤ 5. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ		55,2	60,3	91,5%
6	Τεχνική Βοήθεια	9,8	10,7	91,6%
ΠΡΟΤ 6. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+		9,8	10,7	91,6%
Γενικό Άθροισμα		1.155,50	3.885,09	29,7%

1.1 Πρόοδος Δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων

Στις δύο δέσμες δράσεων «Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ» και «Πράσινη Μετάβαση ΜΜΕ» συνολικής Δ.Δ 1 δισεκ. ευρώ έχουν υποβληθεί περί τις 10,8 χιλ. αιτήσεις χρηματοδότησης συνολικής δημόσιας δαπάνης 946,0 εκατ ευρώ.

Οι υποβολές στη δέσμη «Πράσινη Μετάβαση ΜΜΕ» προϋπολογισμού 700 εκατ. ευρώ Δ.Δ. έχουν ανέλθει σε πάνω από το 120% των προϋπολογισμών των προσκλήσεων των δύο δράσεων και στις δύο κατηγορίες περιφερειών (ΛΑΠ, Μετάβαση). Συνολικά έχουν υποβληθεί 8.327 αιτήσεις χρηματοδότησης συνολικής δημόσιας δαπάνης 852,0 εκατ. ευρώ. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης είναι σήμερα σε διαδικασία άμεσης αξιολόγησης και προς το παρόν το σύστημα δεν δέχεται την υποβολή άλλων αιτήσεων.

Στη δέσμη δράσεων «Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ» με 300 εκατ. ευρώ Δ.Δ. έως σήμερα (20/11/2023) έχουν υποβληθεί 2.462 αιτήσεις συνολικού προϋπολογισμού 94 εκατ ευρώ, που αποτελεί το 31,3% του διαθέσιμου προϋπολογισμού (Δ.Δ.) των τριών υπο-δράσεων. Μεγαλύτερο αναλογικά είναι το πλήθος των αιτήσεων στην υπο-δράση «Βασικός Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ» ενώ σε όρους προϋπολογισμού προτάσεων μεγαλύτερη είναι η συνεισφορά της υπο-δράσης «Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιχμής ΜΜΕ». Προς το παρόν το σύστημα δεν δέχεται την υποβολή

άλλων αιτήσεων λόγω εξάντλησης προϋπολογισμού μόνο στις υπο-δράσεις «Βασικός Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ» και «Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιχμής ΜΜΕ» στην κατηγορία Περιφερειών σε Μετάβαση. Η αξιολόγηση σε όλες τις υπο-δράσεις είναι άμεση. Οι προτάσεις αξιολογούνται, ανάλογα με την σειρά υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης.

Πίνακας 3: Πρόοδος υποβολών αιτήσεων χρηματοδότησης στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων στους τομείς ψηφιακού και πράσινου μετασχηματισμού

Υποδράση	Πλήθος	Δ.Δ. (εκατ. ευρώ)
Βασικός Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ	2.219	32,5
Προηγμένος Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ	144	23,9
Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιχμής ΜΜΕ	99	37,5
Δέσμη "Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ" -Σύνολο	2.462	94,0
Π. Παραγωγική Επένδυση	6.742	473,8
Π. Μετασχηματισμός	1.585	378,2
Δέσμη "Πράσινη Μετάβαση ΜΜΕ"-Σύνολο	8.327	852,0
Σύνολο δράσεων ΚΕ	10.789	946,0

Ημερ Άντλησης Στοιχείων: 20/11/2023

Στο πλαίσιο των προσκλήσεων κρατικών ενισχύσεων στους τομείς του ψηφιακού & πράσινου μετασχηματισμού έως σήμερα έχουν εγκριθεί 662 αιτήσεις χρηματοδότησης συνολικού προϋπολογισμού 42 εκατ ευρώ (Δ.Δ) εκ των οποίων 494 αιτήσεις χρηματοδότησης συνολικού προϋπολογισμού 12,1 εκατ ευρώ (Δ.Δ) στη Δέσμη δράσεων «Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ» και 168 αιτήσεις χρηματοδότησης συνολικού προϋπολογισμού σε 29,9 εκατ ευρώ (Δ.Δ) στη Δέσμη δράσεων «Πράσινη Μετάβαση ΜΜΕ».

Πίνακας 4: Πρόοδος εγκρίσεων στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων στους τομείς ψηφιακού και πράσινου μετασχηματισμού

Υποδράση	Εγκρίσεις	
	Πλήθος	Δ.Δ. (εκατ. ευρώ)
Βασικός Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ	477	6,9
Προηγμένος Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ	10	2,1
Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιχμής ΜΜΕ	7	3,1
Δέσμη "Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ" -Σύνολο	494	12,1
Π. Παραγωγική Επένδυση	78	5,5
Π. Μετασχηματισμός	90	24,4
Δέσμη "Πράσινη Μετάβαση ΜΜΕ"-Σύνολο	168	29,9
Σύνολο δράσεων ΚΕ	662	42,0

Ημερ Άντλησης Στοιχείων: 22/11/2023

1.2 Προγραμματισμός το αμέσως επόμενο διάστημα

Έως τα τέλη του έτους πρόκειται να εκδοθούν δύο προσκλήσεις (δράσεις κρατικών ενισχύσεων) συνολικού προϋπολογισμού 350 εκατ. ευρώ για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, των νέων επιχειρήσεων το πρώτο διάστημα της λειτουργίας τους. Αναλυτικότερα, η Δράση «ίδρυση και λειτουργία νέων ΜμΕ», προϋπολογισμού 190 εκ. € στοχεύει στη στήριξη της γενικής επιχειρηματικότητας με έμφαση σε κλάδους που η Ελλάδα παραδοσιακά εμφανίζει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όσο και σε αναδυόμενους κλάδους της οικονομίας ενώ η δράση «ίδρυση και λειτουργία νέων ΜμΕ τουριστικών επιχειρήσεων» προϋπολογισμού 160 εκ. € εστιάζει στην περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη του τουριστικού κλάδου ο οποίος συνιστά βασικό πυλώνα της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Παράλληλα προβλέπεται και ενεργοποίηση της δράσης «Στήριξη της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα» προϋπολογισμού 100 εκατ. ευρώ που αφορά στην ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων του κλάδου για την παραγωγή αυτοτελών οπτικοακουστικών έργων (μυθοπλασίας, ντοκιμαντέρ, κινούμενα σχέδια).

Στο ίδιο διάστημα θα οριστικοποιηθεί η συμφωνία χρηματοδότησης με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) για τη δημιουργία του Ταμείου Χαρτοφυλακίου (ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ) -διάδοχο σχήμα του ΤΕΠΙΧ ΙΙ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020- συνολικού προϋπολογισμού 500 εκατ ευρώ (Δ.Δ.) για την παροχή εγγυήσεων και δανείων σε επιχειρήσεις (ΜΜΕ και midcaps). Το 1^ο τρίμηνο του 2024 θα εκδοθούν οι πρώτες προκλήσεις από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) προς τους Ενδιάμεσους Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς (ΕΧΟ).

Σε εξέλιξη βρίσκεται και η προετοιμασία του Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Equifund ΙΙ) προϋπολογισμού 200 εκ. € (Δ.Δ.). Πρόκειται για στρατηγικής σημασίας δράση της περιόδου 2021-2027, διάδοχο του EQUIFUND του ΕΠΑΝΕΚ για το οποίο αποτέλεσε καλή πρακτική. Οι επενδύσεις του Ταμείου αφορούν επιχειρηματικές συμμετοχές (venture capital & private equity) σε ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις σε δυναμικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Στον τομέα της έρευνας πρόκειται να εκδοθεί η πρόσκληση «Ερευνώ – Καινοτομώ» συνολικού προϋπολογισμού 300 εκ. € (ΔΔ) η οποία αποτελεί μετεξέλιξη της Δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ - Καινοτομώ» της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Πρόκειται για δράση στρατηγικής σημασίας για το Πρόγραμμα η οποία με τέσσερις παρεμβάσεις (Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις, Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς, Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων, Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις) στοχεύει στη διασύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές για τη μετάβαση στην ποιοτική καινοτόμα επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Προτεραιότητα ακόμα για το επόμενο διάστημα, στον τομέα της έρευνας είναι οι Διακρατικές Συμφωνίες στην Έρευνα και Τεχνολογία με συνολικό προϋπολογισμό 13 εκ. € και στόχο την προώθηση διεθνών συνεργασιών για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας του συστήματος έρευνας και καινοτομίας.

Σε ότι αφορά στο ΕΚΤ το α' τρίμηνο του 2024 προγραμματίζεται επίσης να εκδοθεί μία πρόσκληση προς επιχειρήσεις που θα αφορά «Σχέδια προσαρμογής και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων» προϋπολογισμού 50 εκατ. ευρώ και μια πρόσκληση προς την ΔΥΠΑ για «Κατάρτιση αυτοαπασχολούμενων σε πράσινες δεξιότητες» προϋπολογισμού 30 εκατ. Ευρώ.

1.3 Ηλεκτρονική Διαβίβαση Δεδομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 42 του ευρωπαϊκού Κανονισμού 2021/1060 η διαχειριστική αρχή ενημερώνει ηλεκτρονικά στην Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση για το πλήθος των επιλεγέντων πράξεων, το επιλέξιμο κόστος, τη συνεισφορά από τα Ταμεία και τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ανά τύπο παρέμβασης, τις τιμές των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων και επιπλέον ανά εξάμηνο ειδικά για τα χρηματοδοτικά μέσα οι επιλέξιμες δαπάνες ανά τύπο χρηματοδοτικού προϊόντος, το ποσό των δαπανών διαχείρισης και των αμοιβών που δηλώθηκαν ως επιλέξιμες δαπάνες, το σύνολο ανά τύπο χρηματοδοτικού προϊόντος, των ιδιωτικών και δημόσιων πόρων, που κινητοποιούνται επιπλέον των Ταμείων, τους τόκους και άλλα έσοδα που δημιουργούνται από τη στήριξη που παρέχουν τα Ταμεία σε χρηματοδοτικά μέσα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 60, και τους επιστρεφόμενους πόρους που αποδίδονται στη στήριξη από τα Ταμεία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 62, τη συνολική αξία δανείων, επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου σε τελικούς αποδέκτες, εγγυημένων με πόρους προγραμμάτων που εκταμιεύτηκαν πραγματικά σε τελικούς αποδέκτες.